

Kaj bi mi @ brez spleta

Pametnjakoviči pri pouku

V zadnjem letu se kar dosti govori o rabi pametnih telefonov pri pouku in v tujini imajo baje celo kratico za to – BYOD (op. *Bring Your Own Device*, v prevodu: *prinesi svojo lastno napravo*). Ne vem, kaj naj si mislim o tem. Kaj vi menite o uporabi pametnih telefonov pri pouku? Ali bi jo priporočili ali odsvetovali?

Vaše vprašanje je res aktualno in pred kratkim sem imela priložnost o tem govoriti na letošnji konferenci SIRikt, v tako imenovanem »parlamentu«. Vsi opažamo, da ima večina otrok pametne telefone (jaz jim običajno rečem kar pametnjakoviči, saj nam naprave zelo rade vsiljujejo »svojo voljo«) in jih uporabljajo bolj ali manj izključno za zabavo – za gledanje videoposnetkov, poslušanje glasbe ali pa za igranje igrice in uporabo družbenih omrežij, celo za telefoniranje jih bolj redko uporabijo. Običajno otrokom niti ne pride na misel, da bi jih lahko uporabili tudi za kaj drugega, saj svoje telefone pač vidijo zgolj kot igračke. Otroci imajo v svojih žepih pravzaprav zmogljive računalnike, ki pa jih večinoma uporabljajo le kot pasivni prejemniki vsebin. Pri tem se običajno ne zavedajo niti najosnovnejših varnostnih ukrepov, ki so potrebni za zaščito naprave in zasebnosti njenega uporabnika.

Šole imajo v tem trenutku zelo različne pristope pri rabi pametnih telefonov v šoli. Nekatere imajo striktno prepoved rabe skozi ves dan, druge to prepovedujejo med poukom in dovolijo med odmori, spet tretje uporab naprav pri pouku spodbujajo, a te so v manjšini. Osebnostno menim, da se bo moral naš odnos do rabe pametnih telefonov spremeniti, če želimo otroke pripraviti

ti za življenje, ki bo pretežno tudi »digitalno«, pa če nam je to všeč ali ne. Sčasoma bomo morali spremeniti pogled na njihove »igračke« in jih preimenovali v »orodje«, kar dejansko tudi so. Ni ga učitelja, ki bi imel pomisleke ob tem, ko otrokom reče: »Iz torbe vzemite svoje knjige, pisala in zvezke.« Nihče ne razmišlja o tem, ali je prav, da otroci uporabljajo učne pripomočke, ki so njihova last. Gre pač za nekaj, kar že dolgo dojemamo kot učne pripomočke. Pri uporabi lastnih elektronskih naprav pa so ti pomisleki redno prisotni. Seveda je tu nezaneomarljiv problem socialne izključenosti tistih učencev, ki take naprave nimajo, in tu je gotovo država tista, ki bo morala šolam priskočiti na pomoč. Potem je problem tudi v tem, da učitelji zvečine (še) niso usposobljeni za tak pristop k pouku. Pojavljajo se tudi drugi pomisleki, kot je, denimo, ta, da naj bi se s tem sam čas rabe naprav preveč povečal. Ta pomislek se mi zdi dokaj neutemeljen. S tem, ko bomo njihovim »igračkam« v precejšnji meri odvzeli čar, ker ne bodo več nekaj, na kar komaj čakaš in se nanje priključiš tisti hip, ko je to možno, bodo te naprave izgubile del avreole, ki jo imajo vse prepovedane igrače. In tu ne govorimo o tem, da naj bi šlo za stalno rabo naprav pri pouku, saj niti pametni telefoni niti tablice ne morejo nadomestiti klasičnih učnih metod, lahko pa jih občasno dopolnjujejo in s tem nekoliko tudi popestrijo pouk.

Nikakor tudi ne zastopam mnenja, da bi morale vse šole kar že naslednje leto razmišljati o uvedbi BYOD pristopa, daleč od tega; a zavedati se moramo, da je potreben resen razmislek o tem, kako bomo pristopili k temu, da otroke naučimo pametne rabe njihovih »pametnih« telefonov.

Na vaša vprašanja odgovarja
MAJA VREČA

TEREZA
ŽERDIN

odgovarja

Sem predmetni učitelj matematike in tehnike. To počnem že kar nekaj časa in uživam v delu z mladimi. Po navadi sem dosleden in nekoliko strog, učenci so vajeni, česa v razredu ne maram in se tega tudi držijo. Z učenci višjih razredov, sploh tistimi pri izbirnih predmetih, stkemo malce bolj »prijateljske« vezi in dobro sodelujemo. Moti me pojav, ki ga opažam med sedmošolkami: v šolo prihajajo močno naličene, z dolgimi in nalakiranimi nohti in ne želijo opravljati nekaterih dejavnosti, ki jih kot učitelj tehnične vzgoje pripravim. Kolegi v zbornici me ne podpirajo pri mojih prepovedih, zato me zanima vaš nasvet – kako ukrepati, kako jih kaznovati?

Ne netiti vojne

Ko opazujem mlada dekleta, pogosto mislim, kako da so lepa. Pa kaj, ko tega ne vedo! O, kaj bi dala za njihovo gosto grivo črnih ali rjavih skodranih las! One pa si jih zravnavajo in pobarvajo, uniformirajo svoje glave. In kako bi se mi vsaj sem in tja prileglo, da bi imela malo daljše nohte in za povrh še lakirane. Prvič sem si jih pordecila, ko sem nastopila kot učiteljica. Zaradi vtisa. Pa mi je ravnateljica takoj zaukazala: proč z rdečo barvo. Ne verjamem, da bi imeli vi enak uspeh, če bi pri učenkah ravnali podobno. So pač drugačni časi.

Mladi čutijo potrebo, da svoj videz popravljajo. Koliko opravka imajo sami s seboj, pa še niso zadovoljni! Vsak po svoje želi z nečim izstopati. Da se jih opazi. Vsaka mlada generacija se po svoje trudi, da bi čim prej odrasla. Morda globoko v sebi čutijo, da je odraščanje naporno. Nisem še slišala starejšega odraslega, da bi se želel vrniti v najstniška leta.

Nekoliko večji problem predstavlja odnos učenk do vaših zahtev, do dela, do nalog. Tega pa vam ni treba spregledati, pa tudi ne začeti vojne z njimi, če se le da. Morda bi lahko naloge pri tehničnem pouku nekako razdrobili. Recimo, da je skupina zadolžena za izdelavo nekega predmeta. Naloge v skupini lahko razdelite. Vsak izdelek je treba načrtovati. K temu spada tako priprava materiala kot faze izdelave. Poleg samega izdelovanja predmeta k nalogi lahko spada tudi opis poteka dela. Ena ali dve osebi sta lahko zadolženi za opazovanje nastajanja izdelka in sprotno zapisovanje poteka dela. Vsako fazo dela je mogoče tudi ocenjevati po zahtevnosti. Recimo, da k opisu poteka dela spada tudi ocena, katero fazo dela bi lahko opravila oseba z invalidnostjo, katero fazo nekdo, ki slabo vidi, je ročno nespreten, slabše in počasneje dojema. Skupini lahko predstavite posamezne naloge, posamezniki pa lahko izberejo, kateri del naloge bodo prevzeli. To bi bil morda eden od načinov, kako se ogniti konfliktu, hkrati pa pritegniti v projektno ali skupinsko delo tudi tiste, ki se zaradi dolgih nohtov branijo sodelovati pri nohtom neprijaznem delu. Morda se bodo učence pri izbrani nalogi izkazale. Če bodo uspešne, bodo tudi zadovoljne. In če bodo zadovoljne, se morda tudi ne bodo več upirale. Morda se bodo potem želele izkazati tudi pri ročnem ali fizičnem delu naloge. Še vedno vam pa ostane manj prijazna možnost. Ocena. A to je že napoved vojne.

Vam očitno ni vseeno, ali k delu pritegnete vse učence ali ne. Plus za vas!

ljati gibanje kot sprostitvev, da ne preraste v zabavo, ki onemogoči nadaljnje delo. Menim, da tudi velikost učilnic vpliva na samo izpeljavo teh dejavnosti, saj nekatere potrebujejo precej prostora za varno in neutesnjeno gibanje po razredu. Za izpeljavo gibalnih dejavnosti smo vsekakor potrebovali več časa. Pomembna je tudi smiselna umestitev v sam potek učne ure, za kar je potrebno dobro načrtovanje.

ZA BOLJŠO ZBRANOST

Tudi v prihodnje bom nadaljevala z neposrednim vključevanjem gibanja pri tistih učnih vsebinah, kjer je to mogoče. V tem šolskem letu ne nameravam bistveno spreminjati samih dejavnosti, se bom pa trudila čim večkrat uporabiti gibanje pri pouku tudi v višjih razredih, saj sem se marsikaj naučila in verjamem, da se mi bo porodila še kakšna nova ideja. Gibanje bom vsekakor poskušala čim pogosteje uporabiti tudi kot kratko obliko sproščanja, zlasti ko upade koncentracija za delo.

BEATRİKA JERNEJC, profesorica sociologije in angleščine

GIBANJE PRI POUKU

Sprostitev, motivacija, zabava

Angleščina in tudi drugi predmeti postanejo privlačnejši

Na osnovni šoli Vransko-Tabor, kjer poučujem angleščino v oddelkih od 5. do 9. razreda, smo si v preteklem šolskem letu zadali dve prednostni nalogi na ravni celotnega kolektiva šole. Ena teh nalog se je nanašala na gibanje, saj smo želeli izboljšati stanje glede tega pri vseh učencih. Odločili smo se, da bomo vsi učitelji poskušali čim večkrat vnesti v pouk gibanje in gibalno dejavnost.

V strokovnem aktivu učiteljic tujih jezikov smo oblikovale akcijski načrt, v katerega smo zapisale, da bomo pri pouku tujih jezikov za doseganje te prednostne naloge uporabljale metode in izvajale aktivnosti, ki vključujejo gibanje, in bomo dale poudarek učenju ob gibu. Na začetku šolskega leta sem si zadala cilj, da bom te dejavnosti umeščala v pouk vsaj enkrat na mesec, odvisno pač od obravnavane učne snovi.

ROKE KOT URINA KAZALCA

V 5. in 6. razredu je bila gibalna dejavnost največkrat neposredno povezana z učno vsebino in sem jo tudi najpogosteje izvajala. Pri mlajših sem namenila gibalni dejavnosti povprečno deset minut učne ure. Delali smo tako, da smo snov, ki smo jo obravnavali, ponovili v obliki gibalne dejavnosti. S petošolci smo ponavljali, koliko je ura – z rokami, ki so jih uporabili kot kazalce na uri, so pokazali, koliko je ura, ki sem jo povedala. Gibalno dejavnost sem nadgradila tudi z miselno dejavnostjo, ko sem jim dala nalogo, pri kateri so morali kazati uro tako, da sem jo jaz, ko sem sedela pred njimi, tudi pravilno razbrala z njihovih rok. Ta naloga jim je povzročala največ težav, saj so vsi kazali uro tako, kot so jo »videli« v svojih glavah. Imeli so kar nekaj težav s koordinacijo rok, saj so roke križali in so bili potem kazalci »prekratki«.

PESEM V GIBU

Gibalno dejavnost sem redno vključevala takrat, kadar je učna snov temeljila na pesmi. Vsebinsko pesmi smo ob poslušanju kazali z gibi, glede njih pa smo se z učenci poprej skupaj dogovorili. Delo (učenje) ob gibu je potekalo tako, da smo pesmico najprej poslušali, potem smo jo

prebrali in poskušali poiskati čim ustreznejši gib glede na vsebino zapetega. Ko smo se naučili posameznih gibov, smo te ob poslušanju pesmi sprosti kazali. Te pesmice sem pogosto uporabljala tudi kot motivacijo na začetku učne ure ali za sproščanje ob koncu. Kljub temu zaradi tega ni bilo večjih težav pri poteku učne ure, menim celo, da je bilo delo po tem veliko lažje, saj so bili učenci bolj motivirani. Tako smo se naučili tri pesmice iz učbenika *Happy Street 2: Look all around, Johnny is a postman in Umbrellas*. Petošolci so imeli zelo radi takšno vrsto gibalne dejavnosti, bili so zelo motivirani, vsak je želel sodelovati in se pokazati. Le ena učenka ni želela sodelovati, čeprav sem jo spodbujala in tudi soščolci so jo skušali pritegniti k sodelovanju.

KOT PRAVI GLASBENIKI

V 6. razredu smo navodila v angleščini (*Giving instructions*), ki smo se jih naučili pri pouku, preverjali in utrjevali tako, da so jih učenci dejansko tudi izpeljali, torej pokazali. Včasih pa sem jim navodilo z gibom pokazala jaz in so morali razbrati, kaj jim želim povedati. Prav tako smo pri učni uri, ki je temeljila na medpredmetni korelaciji s predmetom glasba, spoznali angleška poimenovanja za glasbila. Poslušanje, ob katerem so na podlagi predvajane melodije ugotavljali, za katero glasbilo gre, sem popestrila tako, da so učenci ob poslušanju posnemali igranje posameznega instrumenta. Nekateri učenci so se izredno vživeli v vlogo glasbenika, vsi pa so se pri tem zelo zabavali.

V višjih razredih sem, sploh pri zadnjih učnih urah na urniku, gibalno dejavnost uporabila bolj za sproščanje na začetku učne ure ali pa vmes v obliki telovadnih vaj.

LAŽJE POMNENJE

Opazila sem, da so bili učenci pri urah, ki so vsebovale gibalno dejavnost, bolj sproščeni, bolj motivirani in dejavnejši. Ure, prepletene z gibanjem, so bile učencem všeč, sploh mlajši so bili zelo navdušeni. Tako učenci s posebnimi potrebami kot tudi nadarjeni so radi sodelovali pri teh dejavnostih. Od mlajših so skoraj vsi želeli sodelovati in se pokazati. Pri urah, v katere je bila vpletena gibalna dejavnost, so se zabavali, vendar so vseeno razumeli, da gre za pouk. Menim, da so si snov tako lažje zapomnili, za zdaj pa še ne morem z gotovostjo trditi, da tak način dela kakor koli bistveno vpliva na njihove dosežke. Zagotovo pa drži, da so si določeno besedišče in obravnavano snov lažje in hitreje priklicali, če sem jim omenila, da smo to jemali in počeli ob gibanju. Na izvajanje gibalne dejavnosti vpliva predvsem vsebina obravnavane snovi. Drugače pa lahko rečem, da sem se trudila vključevati gibalno dejavnost kar se da pogosto. Vendar sem še vedno v dilemi, kdaj vpe-

